

Jak postupovat při kácení dřevin (informace pro žadatele)

Dřeviny jsou nedílnou součástí přírody ve volné krajině a na venkově vůbec, ale i životního prostředí ve městech. Stromy a keře plní mnoho významných funkcí a naší povinností je dbát na jejich ochranu. Přesto někdy nastane situace, kdy je nezbytné určitou dřevinu pokácet (byť by se mělo jednat až o krajní řešení).

Pokud má někdo ke kácení dřeviny skutečně závažný důvod (a problém není možné řešit např. prořezávkou větvi či odříznutím kořene rostoucího do základů budovy apod.), měl by se nejdříve zabývat otázkou, zda předmětná dřevina roste na lesním nebo nelesním pozemku. V případě lesního pozemku se postupuje podle zákona o lesích a je tedy vhodné se obrátit na lesního správce či majitele lesa. Jestliže se jedná o dřeviny rostoucí mimo les (rozhodující je zde stav uvedený v katastru nemovitostí), vztahuje se na ně **zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů** (dále jen „zákon“).

Podle § 7 tohoto zákona jsou dřeviny chráněny před poškozováním a ničením, přičemž péče o ně, zejména jejich ošetřování a údržba je povinností vlastníků.

Ke kácení dřevin je podle § 8 odst. 1 zákona nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, které lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Orgánem ochrany přírody je v takovém případě **příslušný obecní úřad** (§ 75 odst. 1 písm. a) a § 76 odst. 1 písm. a) zákona).

Žádost o povolení kácení dřevin rostoucích mimo les může podat vlastník pozemku, na kterém předmětné dřeviny rostou, popř. nájemce nebo i jiný oprávněný uživatel se souhlasem vlastníka. Žádost se podává u příslušného obecního úřadu. To, kdo stromy v případě kladného rozhodnutí pokácí (zda je pokácí žadatel sám nebo si zjedná firmu apod.), není starostí úřadu, ale vlastníka. Také dřevo patří vlastníku a správním orgánům tedy nepřísluší se zabývat tím, jak se dřevem bude naloženo.

Žádost o povolení ke kácení musí obsahovat (mít náležitosti) podle § 4 vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 189/2013 Sb.:

- a) označení katastrálního území a parcely, na které se dřeviny nachází, stručný popis umístění dřevin a situační záznam,
- b) doložení vlastnického práva či nájemního nebo užívatelského vztahu žadatele k příslušným pozemkům, nelze-li je ověřit v katastru nemovitostí, včetně písemného souhlasu vlastníka pozemku s kácením, není-li žadatelem vlastník pozemku,
- c) specifikaci dřevin, které mají být káceny, zejména druhy dřevin, jejich počet a obvod kmene ve výšce 130 cm nad zemí; pro kácení zapojených porostů dřevin lze namísto počtu kácených dřevin uvést výměru kácené plochy s uvedením druhového zastoupení dřevin
- d) zdůvodnění žádosti.

Obecně náležitosti žádosti (podání) řeší také zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, kde se v ust. § 37 odst. 2 uvádí, že podání musí obsahovat údaje o tom, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Fyzická osoba uvede v podání jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování podle § 19 odst. 3. V podání souvisejícím s její podnikatelskou činností uvede fyzická osoba jméno a příjmení, popřípadě dodatek odlišující osobu podnikatele nebo druh podnikání vztahující se k této osobě nebo jí provozovanému druhu podnikání, identifikační číslo a adresu zapsanou v obchodním rejstříku nebo jiné zákonem upravené evidenci jako místo podnikání, popřípadě jinou adresu pro doručování. Právnícká osoba uvede v podání svůj název nebo obchodní firmu, identifikační číslo nebo obdobný údaj a adresu sídla, popřípadě jinou adresu pro doručování. Podání musí být podepsáno.

Důležité je uvést v žádosti rovněž **vyjádření (souhlas) případných spoluvlastníků pozemku**, na kterém dřeviny, o jejichž kácení je uvažováno, rostou, neboť jsou, stejně jako žadatel, účastníky řízení o povolení kácení dřeviny (dřevin), o něž je žádáno.

Dle § 5 vyhlášky se kácení dřevin rostoucích mimo les provádí zpravidla v období jejich vegetačního klidu. K tomu přihlíží orgán ochrany přírody při vydávání povolení ke kácení dřevin (§ 8 odst. 1 zákona). Žádost se ale může podat dříve s ohledem na délku správního řízení, třeba už v létě, kdy také lze stav zejména listnatých stromů lépe posoudit.

Povolení není dle § 8 odst. 2, 3 a 4 zákona třeba ke kácení dřevin se stanovenou velikostí, popřípadě jinou charakteristikou. Tyto parametry jsou uvedeny v § 8 odst. 2 vyhlášky, který zní:

„(2) Povolení není třeba ke kácení dřevin z důvodů pěstebních, to je za účelem obnovy porostů nebo při provádění výchovné probírky porostů, při údržbě břehových porostů prováděné při správě vodních toků, k odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy prováděném při provozování těchto soustav a z důvodů zdravotních, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak. Kácení z těchto důvodů musí být oznámeno písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin.

(3) Povolení není třeba ke kácení dřevin se stanovenou velikostí, popřípadě jinou charakteristikou. Tuto velikost, popřípadě jinou charakteristiku stanoví Ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem, který zní:

- a) pro dřeviny o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí,
- b) pro zapojené porosty dřevin, pokud celková plocha kácených zapojených porostů dřevin nepřesahuje 40 m²,
- c) pro dřeviny pěstované na pozemcích vedených v katastru nemovitostí ve způsobu využití jako plantáž dřevin,
- d) pro dřeviny rostoucí v zahradách.

(4) Povolení není třeba ke kácení dřevin, je-li jejich stavem zřejmě a **bezprostředně** ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu. Ten, kdo za těchto podmínek provede kácení (*musí však jít skutečně o havarijní stav*), oznámí je orgánu ochrany přírody do 15 dnů od provedení kácení (*tj. obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, viz. § 77 odst. 1 písm. h) zákona – Obecní úřady obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu, nejde-li o zvláště chráněná území nebo jejich ochranná pásma, přijímají oznámení o kácení dřevin a rozhodují o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin podle § 8 odst. 2 a 4).*“

V takovém případě nemusí vlastník ani nic oznamovat.

Ořezávání dřevin je považováno za součást údržby či péče o stromy a k takovému zásahu se povolení nevydává. Přitom je však nutno postupovat odborným způsobem tak, aby nedošlo k poškození dřevin.

Správní orgán rovněž nemůže řešit sousedské spory, např. v případě, kdy větve či kořeny stromu přesahují na sousední pozemek, popř. je namítáno zastínění, padání listů apod. V takových případech se jedná o občansko-právní záležitosti, které lze řešit předně dohodou, a není-li možná, pak soudní cestou.

Správní orgán také nemůže kácení nařídit s výjimkou situace při výskytu nákazy dřevin epidemickými či jinými jejich vážnými chorobami (§ 7 odst. 2 zákona).

Orgán ochrany přírody může ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin uložit žadateli dle § 9 zákona přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin.

ze sankčních ustanovení zákona č. 114/1992 Sb.

§ 87 - Přestupky

- (2) Orgán ochrany přírody uloží pokutu ve výši do 20 000 Kč fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že
 - e) poškodí nebo bez povolení pokácí dřevinu rostoucí mimo les,
- (3) Orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 100 000 Kč fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že
 - a) poškodí nebo zničí památný strom nebo zvláště chráněné území či jeho část,
 - d) pokácí bez povolení nebo závažně poškodí skupinu dřevin rostoucích mimo les,

§ 88 - Pokuty právnickým osobám a fyzickým osobám při výkonu podnikatelské činnosti

- (1) Orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč právnické osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že
 - b) poškodí nebo zničí památný strom,
 - c) poškodí nebo zničí bez povolení dřevinu nebo skupinu dřevin rostoucích mimo les